

Geleneksel / Modern Türk Tiyatrosu ve Dünya Edebiyatı Tiyatrosu

1. (Mansur paravananın yanı başında durur. Oradan gözle-riyle takip eder. Şeref hızla Hüsrev'e yaklaşır. Ellerini uza- tıp bir şeyler anlatmak ister gibi durur. Hüsrev'in elindeki gazeteyi görür. Hüsrev, gazeteyi elinden bırakır. Şeref, Hüsrev'in hâlinde ürkmüştür. Bir şey söyleyemez.)

Hüsrev: Ne yüzle geliyorsunuz buraya Şeref Bey?

Şeref: Teessürünüzü söylediler. Geldim. Neden bu infial? İzah eder misiniz?

Hüsrev: Anlamıyor musunuz?

Şeref: Anlamıyorum. Gazetede bugün çıkan şeylerden müteessir olduğunuzu tahmin ediyorum. Fakat hakkınız var mı?

Hüsrev: Demek hakkım yok!

Şeref: Elbette yok. Sizin gibi herkesin tanıdığı, herkesin sevdiği bir insan, ne kadar alaka çeker bilirsiniz. Biz de öğrendiğimizi yazdık.

Hüsrev: (Kendisine gelmeye çalışarak) Ben hiçbir oku- yucu tasavvur edemem ki başkasının bu türlü mahremi- yetine tecessüs duyacak kadar ruh iffetinden sıyrılmış olsun. İftira etmeyin müşterilerinize!

Şeref: Okuyucu budur.

Hüsrev: Hayır, okuyucu bu değildir. Siz busunuz. Bir kere okuyucuyu tanımıyorsunuz. Yüzünü, biçimini, isteklerini bilmiyorsunuz. Onun seciyesi üstündeki kıyasları, kendi- nizde arıyor ve buluyorsunuz.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- I. İzleyiciye toplumsal çarpıklıkları göstermeyi hedefle- yen bir oyundur.
II. Kahramanları eğitim görmemiş insanlardır.
III. Adalet teması işlenmiştir.
A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

2. **Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yan- lıştır?**

- A) Reşat Nuri Güntekin – Deli
B) Faruk Nafiz Çamlıbel – Yayla Kartalı
C) Yusuf Ziya Ortaç – Binnaz
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu – Sağanak
E) Halide Edip Adıvar – Kenan Çobanları

3. Batı medeniyetinin Türkiye'ye yerleşmesinde tiyatronun, tiyatronun gelişmesinde ise bu dönemin büyük rolü ol- muştur. Gerçi bu dönemden önce Karagöz, orta oyunu, meddah, köy seyirlik oyunumuz vardı. Yani Türk toplumu tiyatroya yabancı değildi. Ancak Batılı anlamda tiyatronun yerleşip gelişmesi - - - adını verdiğimiz dönemle başla- mıştır. Oyunlar yazılı metinler hâlinde edebiyatımıza girdi ve tiyatro adı verilen binalarda sahnelenmeye başlandı. Aslında tiyatro bu dönemde sanat dünyamıza girmemiş, edebiyatımızda sadece yeni bir yön ve şekil almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi- si getirilmelidir?

- A) Tanzimat B) Servetifünun
C) Fecriati D) Millî Edebiyat
E) Cumhuriyet Edebiyatı

4. **Yedekçi:** Ağayı göreceğim.

Salih: Oğlum, vazgeç bu sevdadan... Nene lazım... Var git, iskelede yedeğini çek.

Yedekçi: Neden vazgeçecekmışim?

Salih: Hemşeri... Doğancıbaşı kızını senin gibi bir yedek- çiyeye verir mi? Bu hülyayı aklından çıkar. O kim, sen kim?

Yedekçi: O Doğancıbaşı ise... Ben de Allah'ın kuluyum.

Bekir: (Gülerek) Git işine hemşeri git!

Yedekçi: Şuradan şuraya gitmem... Bana ne diyecekse desin.

Salih: Oğlum, Ağa seninle eğleniyor.

Yedekçi: Ben Ağa'nın maskarası değilim. Evvelki yıl memleketten geldim... Bu tuzlu çayın kenarında yedek çekerken (eliyle göstererek) bu pencereden o yalabuk gızı gördüm... (Elini kalbi üstüne kor) Buraya bir ateş düş- tü... Bir yerlerde eğleşemiyorum... Sizin Ağa'ya geldim... Allah'ın emri, Peygamber'in kavli ile kızını bana ver, de- dim. O zaman bana, veririm, demedi mi?

Salih: Dedi... Dedi ama... Seninle şaka etti.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konuşanların bazı davranışları ayraç içinde verilmiştir.
B) Bireysel bir konu işlenmiştir.
C) Manzum bir dram örneğinden alınmıştır.
D) Sahnelemeye uygun bir teknikle kaleme alınmıştır.
E) Kişiler kendi zamanlarının dili ve üslubuyla konuştu- rulmuştur.

Geleneksel / Modern Türk Tiyatrosu ve Dünya Edebiyatı Tiyatrosu

5. **Sultan Murat** (kendi kendine): Göklerde sonsuz büyüyen yumruk...

Ne tuhaf! Halktan biri de

“Demir yumruklu biri gerek bize.” diyordu.

Nef’î: Üslup meselesi, padişahım! Her ulus kendine göre kahraman ister. Kanuni’den sonraki padişahlar çağında kınında paslandı Osmanlı kılıcı, ona yeniden su vermek gerek.

Sultan Murat: Kanımdaki kıpırdanmalara yön verirsin şair!

Nef’î (mağrur): Sözdür eylemin yolunu açan, hünkârım! Meyve tam olgunlaştı mı, çürümeye başlar hemen.

Sultan Murat: Bu millet hızını aldı, gücü azaldı. Yorgun bir küheylana bindim ben, gerçek.

Nef’î: O Küheylan’ın eskisi gibi koşabilmesi için Küheylan’dan daha çok yorulması gerek binicinin.

Sultan Murat: Bir şeyler yapabileceğimi seziyorumhatta biliyorum ama nerden başlayacağımı kestiremiyorum şair!

Nef’î: Doruğu fazla seyreden tırmanamaz dağa. Uzun boylu beklemeyin hünkârım. Bir ucundan tutuverin işin!

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güçlü liderlik
- B) Vatan sevgisi
- C) Ölüm korkusu
- D) Yanlış Batılılaşma
- E) Kuşaklararası çatışma

6. Ezilen yoksul kesimler bir kurtarıcı aramakta, sorunlarını çözebilecek girişimleri bu kahramanlardan beklemektedir. Çaresiz yoksul insanlar kendi evhamları ve yanılığları ile yarattıkları hayalî kahramanların peşinden koşmaya mahkûm olmuşlardır. İnsanlar dürüst ve namuslu olmalı, toplum ise geri kalmışlıklardan ve hayalî kahramanların peşinde koşmaktan kurtulmalıdır.

Haldun Taner’in parçada ana fikri verilen eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım.
- B) Keşanlı Ali Destanı
- C) Sersem Kocanın Kurnaz Karısı
- D) Ve Değirmen Dönerdi
- E) Bu Şehr-i İstanbul Ki

7. **Kadın** — (Sesini yükseltir) Duysun, duysun!... Duysun deyi söylüyorum zati. Mecbur muyuz ağırlığınızı kaldırmaya? Herkes kız everir, bir boğaz üstünden eksilsin deyi, biz de kız everdik sözüm ona, beş nüfusumuz dokuz olsun deyi.

Kız — Allah’ın gönderdiği bu anacığım, ne yapsın? Maki ne kaptı kolunu ve de bacağını. Ne kolu kol artık ne de bacağı bacak. Aldığı o üç kuruş tazminatı da ekmeğimizi de katık yaptık bugüne dek. Şimdi el elde baş başta. Bir iş tutamaz ki tutsun.

Bu parça ile ilgili,

- I. Bir tiyatro metninden alınmıştır.
- II. Konuşmalarda ağız özelliklerinin izleri görülür.
- III. Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
- IV. Olağanüstü kişi, olay ve durumlardan bahsedilmiştir.

yargılarından hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.
- E) III ve IV.

8. **Toinette:** Aman efendim, siz bunca servet sahibi olduğunuz hâlde, nasıl olur da kızınızı bir doktora vermek istersiniz?

Argan: Vereceğim işte sen ne karışyorsun.

Toinette: Tanrı aşkına, birdenbire parlamayın! Anlamadan dinlemeden azarlamaya başlıyorsunuz. Öfkemize kapılmadan hep birlikte şu işin enini boyunu bir hesap etsek olmaz mı? Ha şöyle, soğukkanlılıkla konuşalım. Bir kez, siz ne amaçla böyle bir karar veriyorsunuz, lütfen söyley misiniz?

Argan: Benim amacım şu: Ben hasta bir adam olduğum için kendime bir doktor damat bulup hekimlerle hısımlar olarak hastalığıma karşı bilimin yardımını sağlamak, vücuduma gereken ilaçların kaynaklarını evimin içinde bulundurmamak, böylece de istediğim kadar muayene olup reçete yazdırabilmek istiyorum.

Toinette: Ha şöyle, işte siz, kendinizce bir neden söylemiş oldunuz; bakın, böyle tatlı tatlı konuşup danışmak ne hoş oluyor. Ama efendim, şimdi biraz da elinizi vicdanınıza koyun da öyle söyleyin. Siz gerçekten hasta mısınız?

Moliere’nin “Hastalık Hastası” adlı oyunundan alınan bu metinle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Zaman ve mekân unsurları belirgin değildir.
- B) Kişisel çıkarını önemseyen bir kahraman söz konusudur.
- C) Günlük hayatta karşılaşılabilecek bir durum ele alınmaktadır.
- D) Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
- E) Kişiler arası çatışma örneğidir.

